

สี่แยกอินโดจีน : ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของพิษณุโลก Indo-China Intersection: The Importance of Phitsanulok's Economy

ชนิดาภา ชลวงษ์ และคณะ¹

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่อง “สี่แยกอินโดจีน: ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของพิษณุโลก” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสำคัญของสี่แยกอินโดจีนต่อจังหวัดพิษณุโลก 2) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก และ 3) แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่ออภิปรายผลการศึกษาร่วมกับการวิเคราะห์เชิงทฤษฎี ซึ่งทฤษฎีที่ใช้ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และทฤษฎีความเป็นมาในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ผลการศึกษาพบว่า สี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลกทำให้เกิดการเดินทางที่มีความสะดวกสบายและเป็นการส่งเสริมให้มีนักลงทุนจากต่างชาติหรือนักลงทุนภายในประเทศเข้ามาลงทุน ทั้งยังทำให้มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจในการค้าขายส่ง-ออก มีการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะการขยายตัวด้านธุรกิจ การบริการและการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งคาดว่าในอนาคตจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องของตลาดแรงงานเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ขณะที่ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของสี่แยกอินโดจีน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสี่แยกอินโดจีนเท่าใดนัก เนื่องจากประชาชนไม่ได้มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาของสี่แยกอินโดจีน สำหรับแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจสี่แยกอินโดจีนหลังจากที่มีการก่อสร้างสี่แยกอินโดจีนเสร็จสิ้น มีแนวโน้มว่าในอนาคตจะมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น โดยกลุ่มนักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมี

¹ สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
E-mail : giftzy_chani@hotmail.com

แนวโน้มสนใจเข้ามาลงทุนในพื้นที่ เนื่องจากพิษณุโลกมีความน่าสนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงธรรมชาติ เชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การท่องเที่ยวและการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกและในภาคเหนือตอนล่าง

คำสำคัญ: สี่แยกอินโดจีน, เศรษฐกิจ

Abstract

This research on “Indo-China Intersection: The Importance of Phitsanulok's Economy” the aims of this study are: 1) the importance of the intersection of Indochina to Phitsanulok. 2) Problems and obstacles that occur in Indochina, Phitsanulok intersection and 3) Indo-China crossroads in Phitsanulok. Using the qualitative research to study and apply the descriptive analysis, discussion of the study results to theoretical analysis. The theory is consists of Concept of ASEAN Economic Community, Concepts Related to Cooperation and Special Economic Zones.

The result shows Indochina Phitsanulok Intersection makes traveling convenient and encourages foreign investors or domestic investors to invest. Causing economic growth in the wholesale-export trade and have increased tourism rapidly especially business expansion Services and real estate development. This is expected that in the future there will be more preparation for the labor market. While the problems and obstacles of Indo-China intersection are government, private and public sectors. They are not paying much attention to the Indochina intersection because people do not have a role or participate in the opinions of the development of Indochina intersection. A guideline for the Economic Development intersection Indochina after the construction is finished, the intersection of China. It is likely that in the future there will be more economic development. By investors, both Thai and foreigners, are interested in investing in the area because Phitsanulok has interesting natural history-oriented tourism Which

is the basis that leads to tourism and income generation for people in Phitsanulok province and in the lower north.

Keywords: Indo-China, Economy

บทนำ

สี่แยกอินโดจีนหรือสี่แยกร่องโพธิ์ เป็นสี่แยกจุดตัดของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 (ช่วงพิษณุโลก-อุตรดิตถ์) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 และถนนเลี่ยงเมืองพิษณุโลกด้านใต้ ที่ตำบลสมอแข อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก โครงการสี่แยกอินโดจีนเกิดขึ้นหลังจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2540 กำหนดให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นสี่แยกอินโดจีน เพื่อเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง ในโครงการถนนสายเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) ย่างกุ้ง-ตาก-พิษณุโลก-ขอนแก่น-สุวรรณเขต-ตานัง และโครงการถนนสายเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor) คุณหมิง-กรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้งสองโครงการมีจุดตัดเส้นทางในประเทศไทยที่จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดตาก ในปี พ.ศ. 2550 ทางจังหวัดพิษณุโลกได้ขอใช้พื้นที่ของกรมทางหลวงบริเวณสี่แยกอินโดจีน บนทางหลวงหมายเลข 11 ช่วงพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ประมาณ 9 ไร่ เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ในรูปแบบศูนย์วัฒนธรรมไทย และศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรมประเทศเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ ได้แก่ จีน พม่า ลาว เวียดนาม และมาเลเซีย (องค์การบริหารส่วนตำบลสมอแข, 2560)

สี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก ถูกวางให้เป็นศูนย์กลางโครงข่ายเส้นทางคมนาคมสู่อินโดจีน เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดพิษณุโลกเหมาะสมต่อการเป็นจุดกระจายสินค้า ไปสู่จังหวัดต่างๆในภูมิภาคของประเทศ และยังทำให้ที่นี่ถูกวางให้เป็นศูนย์กลางโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในโครงการพัฒนาพื้นที่ถนนสายเศรษฐกิจ สำหรับเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคนี้ เชื่อมต่อระหว่างเมืองสำคัญในกลุ่มประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งประกอบด้วย 6 ประเทศ คือ ไทย จีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน) เวียดนาม กัมพูชา ลาว และเมียนมาร์ (Voice TV, 2556) สำหรับเส้นทางคมนาคมที่พัฒนามาตามแผน GMS Economic Corridors แบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ตามภูมิภาค ได้แก่ 1) พื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ เน้นการเชื่อมต่อกับจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน) เข้ากับไทยผ่านถนนในแนวเหนือ-ใต้ และสามารถลงไปสู่มาเลเซียและสิงคโปร์

2) พื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) เส้นทางเชื่อมโยงประเทศพม่า-ไทย-ลาว-เวียดนาม โดยเป็นการเชื่อมระหว่างสองมหาสมุทรคือ มหาสมุทรแปซิฟิก ทางตะวันออก และมหาสมุทรอินเดียทางตะวันตก 3) พื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) เส้นทางเชื่อมโยงประเทศไทย-กัมพูชา-เวียดนาม (วาสนา จักรแก้ว, 2557 : 1)

จังหวัดพิษณุโลก เป็นจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดของภาคเหนือตอนล่าง ใน พ.ศ. 2561 จังหวัดพิษณุโลกมีประชากร 865,368 คน (ระบบสถิติทางการทะเบียน Official Statistics Registration Systems, 2561) ถือได้ว่ามียุทธศาสตร์ในด้านของที่ตั้งที่มีลักษณะเด่นเฉพาะตัว เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์บนระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor; NSEC) และระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EastWest Economic Corridor; EWEC) ประกอบกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคง รวมถึงเกิดการฐานการผลิตและ ตลาดเดียวขึ้นในภูมิภาคนี้ (พัชร นิยมศิลป์, 2559) นอกจากนี้ จังหวัดพิษณุโลกยังมีส่วนเชื่อมต่อกับภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ เป็นจังหวัดที่มีเส้นทางเชื่อมต่อไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอินโดจีนได้

ศิริ ทิวะพันธ์ (2554) ได้กล่าวว่า จังหวัดพิษณุโลกมีความเด่นเฉพาะตัว คือ 1) จังหวัดพิษณุโลกมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เคยเป็นเมืองราชธานีมาแล้วสองสมัย 2) เป็นเมืองที่มีพระพุทธรูปที่งามที่สุดในโลก 3) มีทรัพยากรการท่องเที่ยวมาก เช่นโบราณสถาน น้ำตก ถ้ำป่าไม้และแหล่งน้ำ 4) เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทางบก ทางรถไฟ และทางอากาศและสามารถพัฒนาการคมนาคมทางน้ำเพิ่มเติมได้ 5) เป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคเหนือตอนล่าง มีความพร้อมที่จะยกระดับเป็นศูนย์ การศึกษาสี่แยกอินโดจีน 6) เป็นศูนย์กระจายสินค้าในฐานะเมืองที่ตั้งโลจิสติกส์ที่สำคัญ 1 ใน 4 ของประเทศ 7) เป็นศูนย์กระจายสินค้าการเกษตร 8) เป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมหลากหลายจากล้านนา ไทยภาคกลางและวัฒนธรรมคนกลุ่มน้อย 9) มีร้านจำหน่ายทองคำมากที่สุดภายในภาคเหนือ และ 10) มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ สามารถผลิตได้ทั้งข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง สับปะรดและผลไม้ ชนิดต่างๆ จนสามารถส่งขายต่างประเทศได้

จากความโดดเด่นที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ทำให้หน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน เห็นความสำคัญของพื้นที่จึงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป็นนโยบายสำคัญของจังหวัด โดยมีเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนผลักดันจังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นศูนย์กลางพื้นที่สี่แยกอินโดจีน ตามมติของคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2540 และภายใต้วิสัยทัศน์จังหวัด “พิษณุโลกเมืองบริการสี่แยกอินโดจีน” พ.ศ. 2551 (สำนักงานจังหวัด กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัด, 2551) สำหรับการดำเนินงานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในระยะเวลาอันใกล้นี้ได้กำหนดจุด Land Mark เพื่อแสดงความเป็น สี่แยกอินโดจีนโดยได้จัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่สี่แยกอินโดจีนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้นบนพื้นที่ 9 ไร่ บริเวณสี่แยกอินโดจีน ต.สมอแข อ.เมือง จ.พิษณุโลก โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว ศูนย์กลางการแสดงศิลปวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ รวมถึงเป็นการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่จะก่อให้เกิดอาชีพและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัด และจะทำให้สี่แยกอินโดจีนเป็นที่รู้จักกันกว้างขวางมากขึ้นในบรรดานักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ งบประมาณการดำเนินโครงการดังกล่าว ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (วาสนา จักรแก้ว, 2557 : 1)

ผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการ “พิษณุโลกเมืองบริการสี่แยกอินโดจีน” พ.ศ. 2551 คือ 1) การขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมทางหลวง: จังหวัดได้รับแจ้งจากกรมทางหลวงอนุญาต ให้ใช้พื้นที่ในการพัฒนาตามโครงการเรียบร้อยแล้ว 2) การจัดทำงบประมาณในการก่อสร้าง: องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในฐานะหน่วยหลัก ในการดำเนินงาน ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณ ปี 2551 จำนวน 6 ล้านบาท สำหรับดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งไม่รวมกับการเตรียมพื้นที่ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการวางแผนงบประมาณและแผนในการดำเนินงาน และได้ตั้งงบประมาณ ปี 2552 รอรับสำหรับการดำเนินงานในลำดับต่อไปแล้ว 3) การออกแบบและการสร้าง Land Mark : เพื่อเป็นสัญลักษณ์แสดงหมุดพิคัดสำนักงาน โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ได้ออกแบบมีลักษณะคล้ายเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ สูงประมาณ 6 เมตร มี 6 ด้าน แต่ละด้านจะแสดงข้อความอธิบายความเป็นมาของสี่แยกอินโดจีนและข้อมูลพื้นฐาน ของ แต่ละประเทศ 4) การออกแบบแปลนการก่อสร้างชุมชนและพื้นที่โดยรอบ 5) การวางแผนระบบสาธารณูปโภค (ระบบไฟฟ้า/ประปา/โทรศัพท์) ในพื้นที่

และ 6) การบุกรุกพื้นที่ของผู้ประกอบการในบริเวณพื้นที่สี่แยกอินโดจีน: เนื่องจากมีประชาชนซึ่ง เป็นผู้ประกอบการรายย่อยถือครองพื้นที่เพื่อประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่โครงการฯ จังหวัดจึงได้ มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เข้าไปชี้แจงประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจ กับกลุ่มประชาชนในพื้นที่ ซึ่งประชาชนยินยอมออกจากบริเวณพื้นที่ ทั้งนี้้องค์การบริหารส่วนจังหวัด พิษณุโลกได้ให้ความช่วยเหลือในการขนย้าย ในการดำเนินการแม้จะมีปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา แต่ในอนาคตในเรื่องการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศระหว่างประเทศไทยกับเพื่อนบ้านยังมีอนาคตที่สดใส (สำนักงานจังหวัด กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด, 2551)

ปัจจุบันพื้นที่สี่แยกอินโดจีนยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาค และไม่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ให้ความพร้อมเพื่อ รองรับตลาดการแข่งขันที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและความหลากหลาย ซึ่งระบบโลจิสติกส์เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดการเชื่อมต่อ (Connectivity) ระหว่างกิจกรรมต่างๆ ซึ่งพื้นที่สี่แยกอินโดจีนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้อง ได้รับการผลักดันระบบโลจิสติกส์ ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม (ประชาชาติธุรกิจ เศรษฐกิจภูมิภาค, 2560)

จากความสำคัญข้างต้น จึงทำให้คณะผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาความสำคัญของสี่แยกอินโดจีน ว่ามีความสำคัญอย่างไรต่อจังหวัดพิษณุโลก ทำไมจังหวัดพิษณุโลกถึงมีความเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนล่าง ทั้งในส่วนของการทำงานการค้าหรือเป็นศูนย์กระจายสินค้าในด้านต่างๆ เนื่องจากลักษณะจังหวัดพิษณุโลกเหมาะสมต่อการเป็นจุดกระจายสินค้าไปสู่จังหวัดต่างๆ ในทุกภูมิภาคของประเทศและศึกษาปัญหาอุปสรรคของการเกิดขึ้นของสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก รวมถึงแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลกจะเป็นไปในแนวทางใด

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องสี่แยกอินโดจีน: ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของพิษณุโลก เพื่อให้ทราบถึงข้อมูล ตามข้อเท็จจริง ผู้ศึกษาจึงมุ่งศึกษาในแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาเอกสารร่วมกับการศึกษาภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในกลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลกคือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด พิษณุโลก (Phitsanulok Provincial Administrative

Organization) กรมทางหลวง (Department of Highways) สภาอุตสาหกรรมจังหวัด พิษณุโลก (The Federation Of Phitsanulok Industries) และหอการค้าจังหวัด พิษณุโลก เป็นต้น โดยมุ่งศึกษาความสำคัญของสี่แยกอินโดจีนต่อจังหวัดพิษณุโลก ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นของสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก รวมถึงแนวทางการพัฒนา เศรษฐกิจสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก นอกจากนี้ยังทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เกี่ยวกับการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นของสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูล 3 ส่วน คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงาน ภาคเอกชน และประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก พิจารณา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในระดับหน่วยงานทั้ง 3 ส่วน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสี่แยกอินโดจีนที่จังหวัด พิษณุโลก สำหรับเครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้สำหรับกำหนดระเบียบ วิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) ครั้งนี้เนื่องจากการวิจัยได้กำหนด กระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นั้น ประกอบด้วย การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นแบบ สัมภาษณ์โดยมี คำถาม 3 ชุด แตกต่างกันตามแต่ละหน่วยงาน และการศึกษาจากข้อมูลที่มีผู้บันทึกไว้ แล้วโดยผู้อื่น (Unobtrusive Research)

ทั้งนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม และกระบวนการหรือ แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากเอกสาร ทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยกระบวนการเก็บ รวบรวมข้อมูลดังกล่าวเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางของกระบวนการ วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์และทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์
2. ติดต่อสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอหนังสือ ติดต่อราชการ แล้วส่งถึงกรมทางหลวง องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก สภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลกและหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขออนุญาตให้ผู้ ศึกษาสามารถดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้

3. ติดต่อกับกลุ่มประชากรเป้าหมายเพื่อขออนุญาตดำเนินการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ได้มีการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์

4. ดำเนินการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) กลุ่มประชากรเป้าหมายตามวัน เวลา และสถานที่ที่ได้ตกลงร่วมกัน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการศึกษา ก่อนการดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อบันทึกเสียงร่วมด้วย (ในกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์ยินยอมให้บันทึกเสียง)

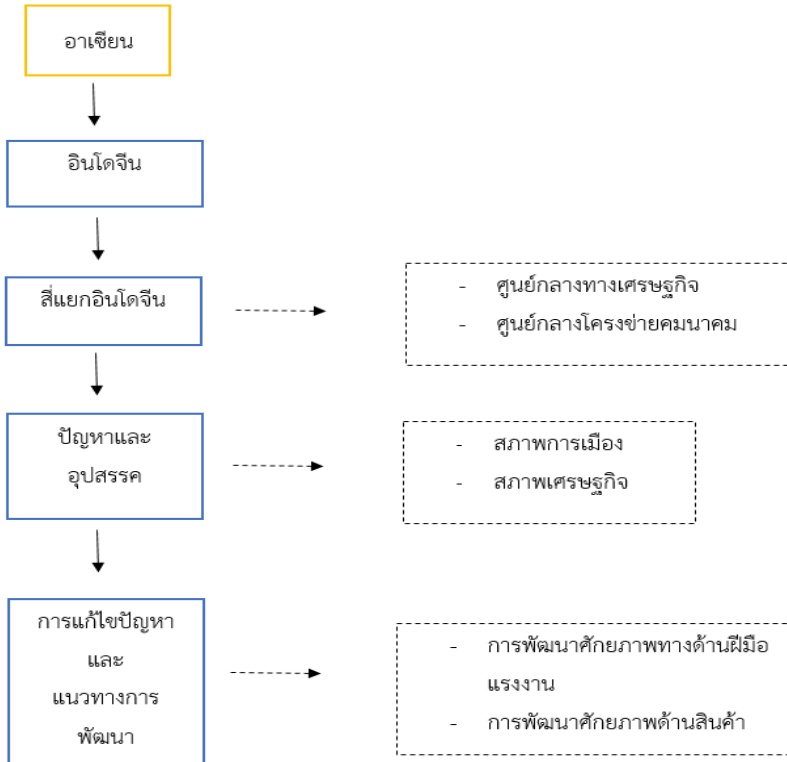
5. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้

6. นำข้อมูลทั้งหมด (ปฐมภูมิและทุติยภูมิ) มาวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุและผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษามีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ คือ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำคำตอบที่ได้จากผู้ถูกสัมภาษณ์มา เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของแต่ละบุคคล และจัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะของข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่จัดลำดับความสำคัญแล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะทราบถึงลักษณะ ที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล และในขั้นตอนสุดท้าย คือ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาต่างๆ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดงความสำคัญของข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์และเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะไม่ใช้ข้อมูล ตัวเลข แต่จะเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่มี “รายละเอียด” และ “ลึก” และมีการอ้างอิงโดยตรงเกี่ยวกับที่มาของข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลทางเอกสาร โดยมีกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิด

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของสี่แยกอินโดจีนศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก

ถือว่าจังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การศึกษาที่สำคัญของภาคเหนือตอนล่างหรือ “เมืองหลวงของภาคเหนือตอนล่างกลุ่ม 1” อีกด้วยเพราะมีเส้นทางที่เป็นจุดตัดผ่านไปยังภูมิภาคต่างๆของประเทศหรือภูมิภาคอินโดจีนตามแนว

เส้นทางถนนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East-West Economic Corridor) ซึ่งผ่านจาก จีน เมียนมาร์ ไทย เขมร ลาว และเวียดนามเพื่อทำให้การเดินทางมีความสะดวกสบาย และเป็นการส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างชาติหรือนักลงทุนภายในประเทศเข้ามาลงทุนในจังหวัดพิษณุโลกมากขึ้นซึ่งจากการพัฒนาสี่แยกอินโดจีนส่งผลให้มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจในการค้าขายส่ง-ออก การท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะการขยายตัวด้านธุรกิจการบริการและการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นอย่างมากและมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของตลาดแรงงานเพราะจังหวัดพิษณุโลกหากมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจไปในทางที่ดีขึ้นประชาชนที่อยู่รอบๆจังหวัดพิษณุโลกหรือประชาชนในจังหวัดพิษณุโลกเองต้องการที่จะหางานทำภายในจังหวัดโดยที่ไม่ต้องเดินทางไปหางานทำในพื้นที่ที่ห่างไกลจากบ้านเกิด

ขณะที่เมื่อกล่าวถึงการเดินทางในปัจจุบันของจังหวัดพิษณุโลกโดยเฉพาะในเขตเมือง ประชาชนในเขตเมือง จะเดินทางโดยพึ่งพาการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลเป็นหลักทั้งในส่วนของการยนต์และรถจักรยานยนต์ และมีการใช้ระบบขนส่งสาธารณะในสัดส่วนที่จำกัด โดยมีสาเหตุมาจากจังหวัดพิษณุโลกขาดระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและไม่มีความสะดวกต่อการสร้างความสะดวกในการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ซึ่งจากสาเหตุดังกล่าวส่งผลให้ในปัจจุบันการจราจรการจราจรติดขัดในเขตเมืองพิษณุโลกโดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงเร่งด่วนเช้าและชั่วโมงเร่งด่วนเย็นหรือในช่วงเทศกาลที่สำคัญๆ ประกอบกับหากในอนาคตจังหวัดพิษณุโลกมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการมีการพัฒนาระบบขนส่งและคมนาคมขนาดใหญ่ของประเทศ ปัญหาการเดินทางและจราจรในเขตเมืองพิษณุโลกย่อมที่จะทวีความรุนแรงของปัญหามากขึ้นกว่าในปัจจุบัน จากปัญหาการขนส่งและจราจรดังที่ได้กล่าวไปแล้วทั้งในปัจจุบันและในอนาคต กระทรวงคมนาคมจึงได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาจราจรในเมืองหลักภูมิภาคโดยเฉพาะจังหวัดพิษณุโลก เพื่อเป็นการเตรียมจังหวัดพิษณุโลกให้มีความพร้อมต่อการรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจรองรับการพัฒนาการขนส่ง

2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของสี่แยกอินโดจีน ในส่วนของหน่วยงานปัญหาของภาครัฐและเอกชน

ในแต่ละภาคส่วนนั้นไม่ได้ให้ความสำคัญกับการก่อสร้างสี่แยกอินโดจีนมากเท่าใดนักและไม่ได้มีการกระตุ้นให้องค์การต่างๆ หันมาปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่สามารถทำให้สำเร็จลุกลงไปได้ด้วยศักยภาพขององค์กรเพียงองค์กรเดียว

หรือถ้าสามารถทำได้แต่อาจประสบความสำเร็จได้ยาก ในส่วนของภาครัฐนั้นได้มีการดำเนินงานที่รวดเร็วและไม่ติดตามผลอย่างจริงจังไม่ได้คำนึงถึงผลที่จะเกิดตามมา คือจะเกิดผลอย่างไรในระหว่างการก่อสร้างสี่แยกอินโดจีนที่มีปัญหาต่อประชาชน ภาครัฐอาจไม่ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนมากนัก เพราะเป็นการจัดทำแผนเร่งด่วนและไม่มี การติดตามการทำงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง จึงส่งผลให้การทำงานไม่เป็นไปตาม แผนงานที่วางไว้และไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และในส่วนของภาคเอกชนเป็นผู้ที่คอย สนับสนุนผลักดันนโยบายของภาครัฐ แต่ภาครัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการดำเนิน โครงการตามที่รัฐบาลได้เสนอแผนงานหรือนโยบาย จากปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงาน ของภาครัฐและภาคเอกชนคือ ไม่มี การดำเนินการจัดทำแผนร่วมกันภายในองค์กรหรือ องค์กรไม่ได้มีการประชุมร่วมกันอย่างต่อเนื่องจึงอาจทำให้ขาดความเข้าใจในการทำงาน และไม่ได้มีการติดตามแผนโครงการอย่างจริงจังและปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนา สี่แยกอินโดจีนของประชาชน คือในเรื่องสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมในที่นี้คือ ประชาชนมี จำนวนเพิ่มมากขึ้นก็มีการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของขยะ และใน เรื่องของยานพาหนะการเดินทางที่ติดขัดของประชาชนในพื้นที่รอบๆสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก คืออาจจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตการเดินทางของประชาชนในพื้นที่ อาจจะเสียเวลาในการเดินทางที่ต้องใช้ระยะเวลาที่กลับรถไกลมากกว่าเดิม และปัญหาใน เรื่องของโครงการพัฒนาสี่แยกอินโดจีนคือ เรื่องการระบายน้ำ ช่องทางการจราจรที่ต้อง ปิดกั้นระหว่างการก่อสร้าง ทัศนวิสัยในการขับขี่ การบดบังทัศนียภาพสองข้างทาง

3. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสี่แยกอินโดจีน

เนื่องจากสี่แยกอินโดจีนมีความสำคัญในด้านของเศรษฐกิจเป้าหมายหลักๆ คือ การค้า การลงทุน จึงทำให้มีนักลงทุน นักธุรกิจในด้านต่างๆ มักให้ความสนใจเพิ่ม มากยิ่งขึ้น ในอนาคตภายภาคหน้าอาจมีจำนวนประชากรที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นจากการเข้ามาทำ ธุรกิจไม่ว่าจะเป็นนักธุรกิจภายในประเทศหรือนักธุรกิจชาวต่างชาติที่จะเข้ามาทำธุรกิจ ในด้านต่างๆหรือลงทุนการค้าในด้านต่างๆ ผู้คนเริ่มให้ความสนใจจังหวัดพิษณุโลกมากยิ่งขึ้น เพราะมีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง เมื่อมีจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นแล้ว ใน เรื่องของพื้นที่ ที่พักอาศัย เรื่องของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงธรรมชาติ เชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การท่องเที่ยวและการสร้างรายได้ให้กับ ประชาชน ผู้คนจากต่างจังหวัดที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับจังหวัดพิษณุโลกเข้ามาท่องเที่ยว ในจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มมากยิ่งขึ้น หากมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว

แล้ว แน่ใจว่าจะต้องมีการสนับสนุนการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ในส่วนของทางหน่วยงานของภาครัฐก็พร้อมที่จะสนับสนุนช่วยผลักดันโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น การสร้างสนามบินนานาชาติสำหรับการเดินทางเข้า-ออกจังหวัดพิษณุโลก การประชาสัมพันธ์ เรื่องการท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลก หรือแม้แต่ศูนย์โลจิสติกส์ในการส่งสินค้าเข้า-ออก และทรัพยากรอื่นๆ จากจุดต้นทางไปยังผู้บริโภคตามความต้องการของลูกค้า หากมีความก้าวหน้าในเรื่องเศรษฐกิจปัญหาที่ตามมาคือปัญหาสิ่งแวดล้อม เมื่อมีจำนวนประชากรที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นแล้วปัญหาที่จะตามมาก็เป็นเรื่องของขยะ จะมีการสนับสนุนหรือสร้างศูนย์กำจัดขยะเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขยะล้นพื้นที่ ส่งกลิ่นเน่าเหม็น และส่งผลกระทบต่อให้กับประชาชน

ในการพัฒนาถนนหรือการเดินทางสัญจรของสี่แยกอินโดจีนนั้นเป็นการพัฒนาที่ประชาชนจะต้องสามารถคำนวณและกำหนดระยะเวลาของการเดินทางได้เพื่อให้ถึงจุดหมายภายในเวลาที่กำหนดในอนาคตปริมาณรถที่จะเดินทางเข้า-ออกภายในจังหวัดจะมีเพิ่มมากยิ่งขึ้นเนื่องจากการพัฒนาสี่แยกอินโดจีนที่ส่งผลทำให้มีการเดินทางที่สะดวกสบายและการจราจรไม่ติดขัดแบบเมื่อก่อนอีกทั้งสี่แยกอินโดจีนเป็นจุดศูนย์กลางที่สามารถพาไปสู่ภาคเหนือและผ่านอีสานผู้คนจะเดินทางเข้า-ออกมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม แน่ใจว่าจะต้องมีการวางแผนการแก้ไขปัญหาและรองรับปริมาณจราจรในอนาคต เพื่อให้การเดินทางจราจรไม่ติดขัดและหลีกเลี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ จึงมีการกำหนดการก่อสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับปริมาณรถในอนาคต ขั้นตอนการก่อสร้างการดำเนินงานและการจัดการจราจรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาคเอกชนที่จะต้องคอยดูแลควบคุมการก่อสร้างและวิธีก่อสร้างจะต้องกำหนดมาตรฐานป้องกัน แก้ไข เพื่อลดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างการก่อสร้างด้วย หากการพัฒนาของสี่แยกอินโดจีนมีการพัฒนาจนเสร็จสิ้นตามโครงการแล้วนั้น จะมีการก่อสร้างอุโมงค์ลอดใต้สะพานขึ้น เพื่อเป็นช่องทางอีกช่องทางหนึ่งในการเดินทางเพื่อความสะดวกสบายและรวดเร็วต่อการเดินทางของประชาชนในพื้นที่และนอกพื้นที่มากยิ่งขึ้น

กระทรวงคมนาคมจึงได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาจราจรในเมืองหลักภูมิภาคโดยเฉพาะจังหวัดพิษณุโลก เพื่อเป็นการเตรียมจังหวัดพิษณุโลกให้มีความพร้อมต่อการรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมากและรองรับการพัฒนาการขนส่งอย่างยั่งยืน โดยในการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบขนส่งสาธารณะเมืองพิษณุโลกในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยงานที่มีความสำคัญ 3 ด้าน การจัดทำแผนแม่บทขนส่ง

สาธารณะเมืองพิษณุโลก การจัดทำแผนการจัดระบบการจราจรเมืองพิษณุโลก และงานออกแบบเบื้องต้นระบบขนส่งสาธารณะในระยะแรก แผนยุทธศาสตร์ของประเทศไทย ด้านการคมนาคมและขนส่งจะพบว่าจังหวัดพิษณุโลกจะมีโครงการทางด้านขนส่งและคมนาคมขนาดใหญ่พาดผ่านพื้นที่ของจังหวัด อาทิเช่น โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าทางคู่ ปากน้ำโพ – เด่นชัย และโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าความเร็วสูง กรุงเทพฯ – เชียงใหม่ เป็นต้น

จากโครงการทั้งหลายดังกล่าวจะทำให้จังหวัดพิษณุโลกมีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วและมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการขยายตัวด้านธุรกิจบริการและการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นอย่างมาก การกำหนดยุทธศาสตร์พิษณุโลก 2020 ให้มียุทธศาสตร์ผังเมือง คือ การออกแบบเมืองให้มีการพัฒนาในทิศทางที่รองรับความเจริญก้าวหน้าหรือการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ

ในส่วนของกรมทางหลวง มีการจัดทำแผนพัฒนาทางหลวงโดยกำหนดตามทิศทางของการพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละฉบับมาตามลำดับ งานที่ดำเนินการครอบคลุมถึงโครงการใหม่ซึ่งเป็นการลงทุนก่อสร้างและบูรณะทางหลวงทั่วประเทศ ภาคเอกชนมีการส่งเสริมในด้านโครงการต่างๆที่มีการผลักดันให้มีการพัฒนาจากนโยบายของรัฐบาล ซึ่งสภาอุตสาหกรรมจำเป็นที่จะต้องขับเคลื่อน ส่งเสริมสนับสนุนทุกรูปแบบเพื่อให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น หอการค้าจังหวัดพิษณุโลกมีหน้าที่ผลักดันให้สี่แยกอินโดจีนเป็นสี่แยกที่เกิดเป็นรูปธรรม ในอนาคตสี่แยกอินโดจีนจะเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาคเหนือตอนล่างของเมืองไทย เพราะโครงการนี้ผ่านมติคณะรัฐมนตรีสมัยพลเอกประยุทธ์เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2560 ที่ผ่านมา คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) เมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2561 โครงข่ายถนนเชื่อมโยงกับโครงข่ายหลักของประเทศและเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว เมียนมาร์ และสามารถเชื่อมโยงไปยังจีนตอนใต้ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) เริ่มต้นที่กรุงเทพมหานคร สิ้นสุดที่ด่านพรมแดนแม่สาย อ.แม่สาย จังหวัดเชียงราย เชื่อมโยงกับประเทศเมียนมาร์ ที่ท่าขี้เหล็ก เป็น ระยะทางทั้งสิ้น 994.75 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 (สายอินทร์บุรี-เชียงใหม่) เป็น ทางหลวงแผ่นดินสายหลักแนวเหนือ-ใต้ เชื่อมการคมนาคมระหว่างจังหวัดในภาคกลางกับจังหวัดในภาคเหนือ ระยะทาง 545.78 กิโลเมตร แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาค ได้แก่ รถไฟ

ทางคู่ ช่วงปากน้ำโพ - เต็นชัย ช่วงเต็นชัย - เชียงใหม่ และ ช่วงเต็นชัย - เชียงราย - เชียงของ รวมถึงรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ - เชียงใหม่ และสนามบินนานาชาติเชียงใหม่ แห่งที่ 2 อยู่ระหว่างเสนอโครงการ

สี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาคเหนือตอนล่าง คือ การคมนาคมระหว่างรถยนต์กับถนน รถยนต์กับเครื่องบิน รถยนต์กับรถไฟ จะมีจุดตัดอยู่ที่อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โครงการศูนย์กลางการคมนาคมของภาคเหนือตอนล่าง ในส่วนของโครงการนี้จะมีทั้งภาคเอกชนและภาครัฐช่วยกันผลักดัน และภาคเอกชนเข้ามาส่วนใหญ่มักจะเป็นภาคเอกชนจากภายนอกบางส่วนเท่านั้น

4. ข้อเสนอแนะ

1. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการก่อสร้างสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลก ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อที่จะส่งเสริมการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประชาชน

2. องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนควรสนับสนุนให้มีการประชุมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามแผนโครงการอย่างจริงจัง เพื่อที่จะให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3. องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนควรมีความร่วมมือกันให้มากขึ้นในการผลักดันให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นที่รู้จัก ในเชิงธุรกิจการลงทุน การค้า ด้านเศรษฐกิจ ด้านการท่องเที่ยว ฯลฯ

4. องค์กรภาครัฐควรมีการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาและบริหารจัดการที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กันต์ อินทวงศ์. (2560). การเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีด้านแรงงานใน
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของแรงงานไทยในเขตพื้นที่สี่แยกอินโดจีน.
(เทคโนโลยีบัณฑิต ทล.บ., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์).
- กิตติศักดิ์ วุฒศิริรักษ์, เอกชัย กนกสิงห์ , และวรพงษ์ สุขสมบุญเลิศ. (2554). เส้นทาง
การขนส่งและการจัดเก็บผลผลิตการเกษตรบริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัด
พิษณุโลกในปี พ.ศ. 2565. (วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต วศ.บ.
(วิศวกรรมอุตสาหการ), มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ประภัสสร เทพชาติตรี. (2558). การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออก.
(รัฐศาสตรบัณฑิต ร.บ., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- มาฆะ ขิตตะสังคะ, Maung Aung, อัศวิน จุ่มป่า, พิทยา พุสสาย และอัมพกา มาตา.
(2553). มิติการพัฒนาและผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ
สิ่งแวดล้อม บริเวณระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง. เชียงราย :
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สถาบันวิจัยและพัฒนา.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูปร
ระบบราชการ. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการ
พัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- วาสนา จักรแก้ว. (2557). การค้าชายแดนและผลกระทบต่อชุมชน กรณีศึกษา : ประต
การค้าสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก. ลำปาง :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปาง.
- ศิริเพ็ญ แต่ปรเมศามย์. (2549). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินของเขตเศรษฐกิจ
พิเศษ. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริ ทิวะพันธ์. (2554). 20 ข้อดีจังหวัดพิษณุโลก. สถาบันสี่แยกอินโดจีน :
จังหวัดพิษณุโลก.

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน). (2556).

การพัฒนากรอบความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : ออนป้า.

สมใจ กงเต็ม. (2556). **การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.** (ครุศาสตรบัณฑิต ค.บ., มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์).

สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (2555). **ก้าวสู่ประชาคม ASEAN 2015.** (2540). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ. 57

ภาษาอังกฤษ

ADB. 2014. **Technical Note: Special Economic Zones in the GMS.** Consultant's report. Manila (TA 8042-REG).

แหล่งข้อมูลออนไลน์

เกษม ชูจารุกุล. (2558). การขนส่งทางถนนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน. 7 มีนาคม 2561, www.tri.chula.ac.th/twwwroot/journal/02.doc

ขวัญกมล ดอนขวา. (2555). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 7 มีนาคม 2561, <https://core.ac.uk/download/pdf/70938311.pdf>

จักรวัชร ศิริวรรณ. (2554). แนวคิด ความสำคัญ และกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์. 13 กุมภาพันธ์ 2561, <https://www.gotoknow.org/posts/437659>

นิติเดช คูหาทองสัมฤทธิ์. (2560). การเลือกเส้นทางการขนส่งสินค้าที่เหมาะสมโดยการวิเคราะห์ การตัดสินใจแบบหลายหลักเกณฑ์. 8 มีนาคม 2561, <https://www.tcithaijo.org/index.php/RMUTP/article/view/81579>

ประชาชาติธุรกิจ เศรษฐกิจภูมิภาค. (2560). สี่แยกอินโดจีน คืบหน้า 30% "ทุกอย่างล่าช้ากว่าแผน-สูญเสียโอกาสการค้า". 10 กุมภาพันธ์ 2561, https://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1400431356

พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร. (2561). 12 กุมภาพันธ์ 2561, <https://dictionary.sanook.com/search/dict-th-en-lexitron/เศรษฐกิจ>

- พจน์ อรรถโรจน์ภิญโญ. (2559). ยุทธศาสตร์เขตเศรษฐกิจพิเศษ. 23 กุมภาพันธ์ 2561, <http://www.nationtv.tv/economy-seminar/resources/archive/8/pojanee.pdf>
- พิศิษฐ์ ดาวเรือง. (2559). ความพร้อมของประชาชนที่มีต่อการรองรับความเป็นประชาคมอาเซียน (AEC) : กรณีศึกษาจุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก จังหวัดตราด. 20 กุมภาพันธ์ 2561, <http://www.theses.rbru.ac.th/pdf-uploads/allfile-225-file01-2017-02-17-09-07-33.pdf>
- ระบบสถิติทางการทะเบียน (official statistics registration systems). (2561). 3 กุมภาพันธ์ 2561, http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php
- สศช. การพัฒนาแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ. (2561). 6 กุมภาพันธ์ 2561, <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/HighLight/gms/P001.pdf>
- สำนักงานจังหวัด กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด. (2551). การดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่สี่แยกอินโดจีน. 6 กุมภาพันธ์ 2561, <http://www.phitsanulok.go.th/indo/indo.htm>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). รายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. 23 กุมภาพันธ์ 2561, <http://www.nesdb.go.th/esdps/data.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 -2559. 28 ตุลาคม 2557, <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>.
- Voice TV. (2556). สี่แยกอินโดจีน ศูนย์กลางคมนาคม. 2 กุมภาพันธ์ 2561, <https://www.voicetv.co.th/read/57625>
- World Bank. (2554). Special Economic Zones: What Have We Learned. 23 กุมภาพันธ์ 2561, <http://siteresources.worldbank.org/INTPREMNET/Resources/EP64.pdf>

สัมภาษณ์

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก (นายมนต์ชัย วิวัฒน์ธนาชัย).

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก. สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย.

นายช่างโครงการ (นายพิษณุ วงศ์เจริญกิจ). กรมทางหลวง.

สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย.

ประชาชน 1 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 2 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 3 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 4 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 5 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 6 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 7 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 8 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 28 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 9 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 28 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 10 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 28 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

ประชาชน 11 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์ 29 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย

- ประชาชน 12 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.
สัมภาษณ์ 29 เมษายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย
- ประชาชน 13 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.
สัมภาษณ์ 5 พฤษภาคม 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย
- ประชาชน 14 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.
สัมภาษณ์ 5 พฤษภาคม 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย
- ประชาชน 15 (นามสมมุติ). ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณสี่แยกอินโดจีน จังหวัดพิษณุโลก.
สัมภาษณ์ 6 พฤษภาคม 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย
- ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก (นายวีรวงศ์ รุ่งศรีวัฒน์). สภาอุตสาหกรรม
จังหวัดพิษณุโลก. สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย.
- ประธานหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก (นายศุภกุล วัฒนาคม). หอการค้าจังหวัดพิษณุโลก.
สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย.
- เลขาธิการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยภาคเหนือตอนล่าง 1
(นายณัฐกร โขจันทามณี). สภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก.
สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2561. พิษณุโลก, ประเทศไทย.